

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 24.

Luni, 11. Junie.

1845.

Документе веки.

52. Къ mila лѣи Dămnezeŭ Noi Grigorie Alexandrѣ Гика воевод Domn църѣи Молдовеи.

Челе маї фолоситоаре ши адѣкytoаре де родѣри, ши а феричитеи виедї дитѣритоаре лѣкрѣри, дїн тоате лѣкрѣриле кареле ам хотѣрѣт ши ам ашѣзат, прїп хрисовѣл Domniei меле, ла чеа дитѣи Domnie а поастрѣ, къ а лѣи Dzeŭ ажтор, пентрѣ чел де овѣцїе фолос а сѣзшїлор църѣи сѣлт шкоалеле, кареле дїн темелие с'аѣ рїдикат ши с'аѣ ашѣзат. Де време че дивѣдѣтѣриле меспек не оаменї а фї сѣзшїи правелїлор, шиї фак їзвїторї вѣнеї орѣндѣелї ши мецешѣганшї дї аратѣ ши вреднїчї дї фаче спре тоате лѣкрѣриле. Дїптрѣ ачааста дар їзвореце вїада чеа лїнїцїтѣ ши феричїреа чеа немїшкѣтѣ ши петречереа чеа пѣдеждѣвїтѣ а вїедеї чеї вѣне. Мартѣри кѣвїнтелор ачестора сѣлт неастрїле челе веки їзвїтоаре де дивѣдѣтѣрѣ, ши кѣте неастрї дн зїоа де астѣзї, totdeазна ши фѣрѣ лепевїре аѣ не днчетат нѣртаре де грїжѣ ши їзвек дивѣдѣтѣриле, ла каре ачесте неастрї ведом вѣл орѣндѣїалѣ а правелїлор челор волїтїченї ши челе днфлорїте мецешѣ-

гѣри ши вїада чеа къ феричїта старе. Ши днделептѣл Solomon кѣпоскѣнд къ сѣлт знїте ши днпрезвѣ къ днделепчїзне сѣлѣшлїте тоате вѣпѣтѣдїле, зїчеа: вепїтѣ-мїаѣ тоате вѣпѣтѣдїле днпрезвѣ къ днделепчїзнеа ши пентѣтрата вѣкрїе ла тѣпеле еї. Ши пре чеї че хлїа пре днделепчїзне дн тїкѣлонїе зїкѣнд, омѣл чел каре окѣреаце днделепчїзнеа ши дивѣдѣтѣра тїкѣлос есте, ши днзѣдар пѣдежде лѣи, ши остепелеле лѣи фѣрѣ де фолос ши петречїне фаптеле лѣи. Днсѣ Domnѣл Dămnezeŭ тѣтѣрор шїїнд кѣтѣ де тѣл есте тревзїнчїоасѣ ла оаменї дивѣдѣтѣра, аѣ днфрїкошат пре ачеї че окѣреск дивѣдѣтѣра къ ачесте кѣвїнте. Апѣкадї-вѣ де дивѣдѣтѣрѣ, ка пѣ кѣтѣва сѣ се тѣпїе Domnѣл ши ведї перї дїн калеа дрентѣдїеї. Дечї де време че їарѣшї къ mila лѣи Dămnezeŭ ам лѣат стѣпѣнїреа църѣи ачестїа, ши фїнд-къ ам афлат шкоалеле кареле сѣлт ла ачаастѣ царѣ, пѣрѣсїте ши стрїкате ши фѣрѣ пїчї о фаптѣ. Врѣнд пої ка сѣ ле рїдикѣт, ши сѣ ле ашѣзѣт, днпрезвѣ ши еѣ ле днтрїм, ши сѣ ле апѣрѣм де чеа вїїтоаре стрїкѣчїзне, ши фачере де рѣѣ, хотѣрѣтам а орѣндї ачесте де маї жос ка о адѣоцїре ши днтрїре ла хрисовѣл пострѣ кареле с'аѣ фѣ-

кѣт пентрѣ ашъзареа ші токмата ачестор шкоале. Епітропі тѣтѣрор шкоалелор съ фіе Dѣмнеалѣі мареле вістерн. Іоан Кантакѣзіно, непотѣл пострѣ Dѣмнеалѣі хатм. Іордаке Гіка, чел дѣпъ време мареле вістерн. D-лѣі мареле спатар Маполаке Богдан, D-лѣі мареле коміс Матеі Кантакѣзіно, D-лѣі мареле коміс Скарлат Стѣрза, D-лѣі меделнічерѣл Костакѣ Папафіл, D-лѣі Іліе Катарѣіла ал 2ле логофѣт, Костеа Авраам ші дінтр'ачеці епітропі, чел дѣпъ време мареле вістернік, съ айвъ пѣртаре де гріжѣ а стрѣнце тотдезна венітѣл ші вані че се вор стрѣнце съ і деа ла зпѣл дін епітропі, пе каре чеіламдї епітропі дл вор алеце пѣзіторѣ де вані, ші дѣпъ че се ва днпліні апѣл лѣі де кѣнд лаѣ алес чеіламдї, съ деа самъ ла чеіламдї епітропі кѣ амѣрѣнтѣл. Вістіерѣл съ деа самъ де пѣтѣрѣл преодїлор ші а діаконїлор ші а свтеї де вані, каре аѣ лѣат дела дѣпшіі ші аѣ дат ла пѣзіторѣл ванїлор, іар пѣзіторѣл ванїлор съ деа самъ де вані че аѣ лѣат ші пентрѣ кѣтаѣ келтѣйт ла тревѣнца шкоалеї ші съ се рѣндѣіаскѣ де епітропі алт пѣзіторѣ де вані дн локѣл лѣі, ші ачестеа аша съ се зрмезе пе тот апѣл, іар де вор прїсосї ванї сѣършїндѣсе апѣл, че ва прїсосї съ се келтѣаскѣ прїп сѣатѣл даскалѣлѣі чѣлѣі дін тѣй ла лѣкрѣрїме каре рѣндѣеце хрїсовѣл Домніеї меле чел дінтѣі, ші пе ачест дінтѣй повѣдѣитор ші дїдаскал ал фїлософедїлор матїмі ла академіа Молдовеї съ се алеагѣ де кѣтрѣ Домн ші де кѣтрѣ мітрополїтѣл кѣ іспїтіреа ачеа каре се каде. Іар ачест днтѣй дїдаскал съ алеагѣ пре алдї дїдаскалї ла академіеа Іашїлор ші пѣтѣрѣл лор кѣдї вор фї, ші

плѣдїме лор съ ле орѣндѣіаскѣ тот ел, ші матїмеле кѣте се вор да пе тот апѣл. Лѣпгѣ ачесте тот ачел дінтѣй дїдаскал съ алеагѣ ші съ хотѣреаскѣ пре чеї стрѣні ші сѣрачї зченїчі кѣдї вор проконсі ла днвѣдѣтѣрѣ ка съ еа міла чеа орѣндѣітѣ дѣпъ хрїсовѣл чел дінтѣй. Кѣтрѣ ачестеа съ фїе пѣртареа де грїжѣ, ші ла ачест дінтѣй дїдаскал ші ла чеїламдї даскалї аї академіеї, а прїмі ші а чїпсті пре зченїчіі чеї кѣ вѣпъ орѣндѣіалѣ, кѣ сѣпѣпере ші кѣ осѣрдїе. Іар пре чеї несѣпѣші ші дндрѣртнїчі сѣ і гонѣаскѣ, ші дн скѣрт съ айвъ пѣртареа де грїжѣ пентрѣ тоате челе вѣне каре сѣнт спрекрѣщереа шкоалеї. Іар алецереа челорлалдї даскалї а дѣреї де пе ла днвѣтѣрїме де афарѣ съ се факѣ де орѣндѣіці епітропі ші съ се хотѣреаскѣ алецереа лор деспре Домн ші деспре мітрополїтѣл ші съ лі се днтѣреаскѣ кѣ кѣрдіме Домнѣлѣі. Іар де ва трече времеа чеа орѣндѣітѣ ла каре съ каде съ еа даскалїї плата лор ші зченїчіі міла лор ші епітропії вор зрні времеа, пѣ пѣмаї даскалѣл чел дінтѣй че ші чеїламдї даскалї ші фїеце-кареле дін зченїчі съ айвъ вѣе а траце пе епітропі ла домнеаска жѣдекатѣ,*) ші вадѣоа зісеї времї съ фїе шасе лѣпї. Шї поропчїм ка съ се деа ла шкоалѣ стѣпнїреа вісерїчеї каре есте хотѣрѣтѣ прїп хрїсовѣл чел дінтѣй, каре вісерїкѣ се ва кївернїсі де тоате де кѣтрѣ даскалї фѣртнїчі о сѣпѣраре. Дечї дншїїндѣтм пе тодї,

*) Ачестѣ класѣлѣ домнеаскѣ вѣдѣе, кѣ вїедїї даскалї пе ачеле тїмперї ера сілїдї а фрека фѣарте мѣлт прагѣрїме епітропїлор пѣпъ сѣ шї анѣче лефшоара. Ped.

ші кѣ гънд педиторс ші немѣтат хотърім, ка дѣпъ че вор трече треі ані ші маі віне, німене дін тінеріі зченічі пѣ се вор сѣі пічі ла о чінсте, де пѣ ва арѣта кърдіме ші а даскалѣві челві дінтѣѣ ші а челорѣлалді didаскалі дела академіа Іаші-лор, каре кърді съ арѣте, кѣткѣ аѣ фост зченік сіліторіѣ ші кѣ осърдіе, ші кѣткѣ аѣ кѣдигат дѣвѣдѣтѣріле, ші кѣ с'аѣ чінстіт деспре даскалі кѣ пѣме де ом дѣвѣдат. Ші воім Domnia те ка съ пѣ се деа ла німене де даскалі ачесте кърді пѣпъ пѣ се ва фаче о черчетаре де овще дѣаінтеа тѣтѣрора, пѣ пѣмаі а даскалілор ші а зченічілор, че ші дѣаінтеа ачелора че ар вреа съ се афле аколо дн зіоа чеа рѣндѣітѣ де черчетаре. Ші вререа Domnieі меле іарѣш есте, ачещі дѣвѣдаді съ аіѣѣ чінсте де кѣтрѣ тоді, ші орѣндѣіала ші чінстеа лор съ фіе дѣпъ воері. Не фѣгѣдѣім ші Domnia те а чінсті пе ачещі дѣвѣдаді кѣ сѣіреа ші кѣ воеріі маі тѣлт декѣт пе алціі дѣпъ авереа прокопселеі лор. Дндемпѣт ші пе преаоесіндіа са пѣрпнтеле мітрополітѣл, ка де акѣт пе німе съ пѣ дѣалѣ ла чінстеа преоціеі, де пѣ вор авеа кърдіме даскалілор челор преоціді, каре кърді съ арате тоатѣ прокопсала лор ла тоатѣ вісерічеаска дѣвѣдѣтѣрѣ, кѣчі кѣ орі кареле дін ачещіе, фѣр' де пѣмітеле кърді а фѣра преоціа, а фі сѣпѣс ла тоате вірѣріле ла кѣте сѣлнт сѣпѣші ші тіреніі. Рѣгѣт дар Domnia те фѣрѣеце ші пе чеі дѣпъ поі Domnі шіі жѣрѣт пе Dzeѣл чел віѣ, ка съ дѣтоаркѣ тотдеазна спре шкоале domнеаска лор vedere ші съ ле ківерніаскѣ ші съ ле поарте де гріжѣ ші кѣ стѣпѣлітоареле лор фачері де віне, съ ле креаскѣ спре

віне, сокотінд кѣт де тѣлт ші че фел де мінѣпате вѣпѣтѣді ізвореск деспре дѣвѣдѣтѣрѣ.*) Асѣміне рѣгѣт ші пе чеці де акѣт епітропі ші пе чеі че вор фі зр-ташіі лор, дѣпъ орѣндѣіала арѣтатѣлві хрісов а Domnieі меле ші пе Dзмнеалор Велидіі Боері, ші пре тоді де овще правословнічі крещіні, съ ажѣте дѣпъ а лор пѣтере ла ачестѣ вѣпъ фапѣтѣ. Іар де се ва арѣта чіневаш стрікѣторіѣ, орі фѣкѣторіѣ де рѣѣ ла ачесте каре ам хотѣрѣт Domnia те, орі ла челе че се вор рѣндѣі пе зрѣт пентрѣ крещереа шкоа-делор; поі пе ачела ѣл кетѣт ла дѣфрікошатѣ ші пѣдпшелатѣ жѣдекатѣ а лві Dзмнезеѣ, ка съ де сама ла чел че жѣдекѣ тоатѣ фапѣта омінеаскѣ кѣ дрептате ші фѣр де фѣдѣріе, ші дѣсѣші ачест дрепт Dzeѣ, асѣпра ачелѣеа ка а зпѣі фѣкѣтор де рѣѣ ші зчігаш пѣ пѣмаі зпѣіа че тѣлтора, ші пѣ трѣпѣрілор че сѣфлетелор съ се апріндѣ тоатѣ тѣпніа лві дн потрѣва лві, съ ші дѣкордезѣ аркѣл лві дѣпроті-

*) Преа фѣтмос. — Днсетпѣт, кѣ Грігоріе Гіка ворвіа афарѣ де гречееде ші літвіле франежа, італіана, тѣрчеаска, рѣсаска ші ера прокопсіт дн щііпде, прін зрѣтаре ел ле щііа предѣі ші дн алціі. Грігоріе Гіка есте ачелаш Domn, пе каре зп Каніці пана за пріетін векіѣ ал сѣѣ дн зчісе ла Іаші дн 12. Окт. 1777 ші пелеа капѣлві тѣіат іо трімісе ла Константінопол. Прічініле оторѣреі лві Гіка аѣ фост маі тѣлте, пѣ пѣмаі зна, кѣт крещѣрѣ зпѣі. Інтріцеле фаміліеі Мѣрзѣці-лор, пѣказѣл Рѣші'лор ші анѣме а фелдмаршалѣлві граф Романѣов асѣпра лві, перѣдереа Бѣковінеі прін тѣла Рѣші'лор ла Австріа ші кіар ѣлкоміа де вані а лві Гр. Гіка копѣпѣтѣрѣ ла перѣдереа лві. (Bezі історіа, анѣте Енгеа ші А. Волѣ.)

ва лѣи шї съ гѣтеаскъ дѣтрѣствѣ съде-
цїле мордеї. Съ се стеаргъ де не фада
пѣтѣнтѣлѣи поменїреа, каса лѣи шї пѣте-
ле лѣи. Датъ с'аѣ шї ачест хрисов, тот къ
ачел гѣнд ѣвїтор де D-зеѣ, шї тот къ а-
чешаш вїртѣте шї пѣтере, къ каре с'аѣ
дат шї чел дѣтѣи ал пострѣ домпеск хри-
сов. Пептрѣ ачешаста съ айѣв адеверїре шї
неклѣтїре нестрѣмѣтатъ шї немѣтатъ.

Дн Іашї 1775 Ноетвріе 15.

Грігорїе Гїка ВВ. (Л. П.)

(Вор зрѣа.)

Р Ъ Ж А.

(Новелъ възъдеапъ.)

(Днкеїере.)

Патїма лѣи Пѣтрѣ крескѣ ла кълѣа
чеа маї маре дѣтѣлнїндѣсъ къ Рѣжа, шї
възжнд не фада еї зѣгрѣвїтъ дѣререа ии-
теї сале, че пѣ родеа пѣмаї ла фрѣтсеѣ,
чи се ведеа ай днгропа шї съпѣтатеа; ел
даръ акѣта пѣ авеа алт гѣнд, декѣт орї
към а стѣнѣе вїада ачелѣїа, каре дї съѣ-
шїе ииѣма шї дн непорочї дѣвечї! Рѣжа
їѣвїта меа,“ стрїгъ ииѣмосѣл Пѣтрѣ къ ла-
крѣшї дн окї, „еѣ пѣ маї пот трѣї фѣрѣ
тїне, еѣ вѣд дѣпѣ фада та, къмкъ зрѣтѣл
дѣї сашъ фрѣтсеѣа шї дѣрапѣлѣ вїада,
ної треѣе саѣ съ трѣїм, саѣ съ мѣрїм а-
мѣндої; плаѣла меѣ есте фѣкѣт, тѣ те а-
ратъ бѣрватѣлѣї тѣѣ плѣкѣтѣ, амѣѣеѣел
къ їѣвїре шї ешї къ ел ла холдеде де къ-
кѣрѣзе, аколо кавѣ съ л адорпї, шї еѣ воїѣ
фї гата ла датѣл де тїне семп а тѣ апро-
пїа де ел шї ай стїнѣе лѣтїна зїлеї пеп-
трѣ тотдеаѣна, еѣ треѣе съ шї рѣсѣвн асѣпра

лѣи.“ — Пе Рѣжа аѣ прїнсо фїорїле азїнд
ачесте къвїнте, каре Пѣтрѣ і ле спѣсъ ор-
вїт де патїтѣ. „Кѣм Пептрѣ,“ грѣї Рѣжа
днфїоратѣ. „Дар пѣ гѣндѣшї тѣ че зр-
тѣрї поате авеа ачешастъ крѣжчепѣ фапѣ,
кареа шї пре мїне шї пре тїне не ва а-
дѣче дн прѣпастїе шї не ва фаче а съ
днгрози лѣтеа де ної; скоатеѣї дн кап
ачест къѣет, каре пѣмаї дїаволѣл дї л'аѣ
дат, маї вїне есте съ не лѣсъм дн пропїа
лѣї Дѣмпезеѣ шї се аѣгентѣм шї алїнареа
дѣрерїмор поастрѣ дела тїмп, акѣрѣїа не-
точїт дїнте роаде тоате.“ Пѣтрѣ тѣкѣ шї
съ нѣреа, къмкъ їар пѣреа рѣѣ деспре
дескоперїреа плапѣлѣї, дрепт ачеша се дес-
пѣрѣї де Рѣжа посоморѣт шї къ атѣта
маї апрїас, къ кът ииѣма лѣї тот маї таре
днсета дѣпѣ ресѣвнаре, шї чїне шїе че
вреа съ зїкѣ дн Бѣнат „дїне мїнте,“ аче-
ла знор ва ведеа, къмкъ нїмїк пѣ ера дн
старе а авате не ииѣмосѣл Пѣтрѣ дела
крѣжчепѣл съѣ пропѣс.

Рѣжа днторѣжндѣсъ авасѣ Трѣїлѣ і
се фѣкѣ маї зрѣт декѣт пайнте, скїптеоа
де реѣвнаре, кареа о скѣпѣрасѣ Пѣтрѣ
дн ииѣма еї, днчепѣ а лѣа флакѣрѣ шї а
предомпї асѣпра влѣндѣеелор фетеїеѣшї,
къ каре еа ера днзестратѣ дела патѣрѣ,
еа ведеа акѣта не Пѣтрѣ къ атѣта маї
вреднїк де їѣвїт, къ кът ачеша ера резо-
лѣт а днтрепїнде орї че фапѣ, воїпїчїа
ачешѣїа дї скѣтѣрѣ ииѣма, шї аша днче-
пѣ зра асѣпра вѣрватѣлѣї съѣ тот а маї
креѣе, сътана дї ста дн коастѣ шї о дн-
демпа а се зпї къ плаѣл лѣї Пѣтрѣ спре
съѣжршїреа зрѣтеї фапте. Кѣчї че есте
омѣл деакѣл асѣпреѣе патїма, шї кареа
есте маї маре патїтѣ, декѣт ачеша а а-
торѣлѣї не дндестѣлат; ачешаста днвепїнеазѣ

ші челе маї невіновате інімі, апрінде ші пре челе маї влжнде фьптєрі ші ле траце дн поіапєл прьпастієі. Омєл·пієрде характерєл оменєск ші се фаче довіток. Ох неферічітєлє фій ал Аφrodітеі, де кѣте орї днєсфолї тѣ флакьра та дн інімілє оамєнілор ші нѣ о стѣпці алфелїѣ де кѣт нѣмаї прїн вьрсаре де сѣпце!

Рѣжа ера акѣма резолѣтѣ а спріжєні планєл аморєзєлї сѣѣ Пьтрѣ, ші кѣтѣ прїлеж аї фаче ачєаста кѣпоскѣтѣ. Амѣндої хотѣрѣрѣ зїоа, дн карєа Пьтрѣ сѣ еасѣ ла локєл менїт дн кѣкѣрѣзе, внде сѣ амѣдіаскѣ ші Рѣжа не вьрватєл сѣѣ. Ка сѣ ажєпгѣ днєсѣ дѣнєса скопєл ачєста маї сїгѣр се арѣта тѣлєт маї дрѣгьлашѣ вьрѣвѣдѣлєлї сѣѣ ші дї сїмєла ївїре. Трѣїлѣ фїїнд днєкѣ преа тїпѣр нѣ авєа нїчї о вьлѣїалѣ дн пѣртареа невестєї сале ші де ачєєа ачєаста дн пѣтѣ амѣці фоарте зшор. „Трѣїлѣ драгѣ“, зїсѣ еа дн зїоа менїтѣ пєнтрѣ сѣпцєроаса фаптѣ, „дої асѣзї ші аша нѣ лѣкрѣм акасѣ, сѣ терцєт дарѣ сѣ vedem кѣм стаѣ холдєлє де кѣкѣрѣзе.“ „Сѣ терцєт соро“, рѣспєнєє Трѣїлѣ, ші лѣвндѣшї топорєл дн тѣлѣ порпїрѣ кѣтрѣ фаталєл лок. Тїнєрє невіноват, тѣ дцї дѣчї днєсшї зчїгаша артѣ ші тѣ нѣ пордї вїна крѣпчєнєї ачєстєї фаптє, тѣ те днєсвращї днєкѣ копїл, кѣчї аша аѣ врєт татєл тѣѣ сѣшї агонїєаскѣ лѣкрѣтоаре дн касѣ неprevѣжнд прєчіїѣнєа та.

Ажєпгѣнд ла локєл менїт Рѣжа се фѣкѣ остєпїтѣ ші се нѣсѣ жос не їарѣѣ, Трѣїлѣ днєкѣ се кѣлєк лѣпгѣ дѣнєса пѣїндѣшї капєл дн поамлї, ел днчєнѣ аї кѣтєа дн кап ші аша Трѣїлѣ сїмцї дєгравѣ днєса а плѣтї зѣлєлї Морфєѣ да-

торїєл трївѣт. Кѣм adormї Трѣїлѣ, Пьтрѣ, карє ера аскѣєс дн кѣкѣрѣз ші вьзѣсѣ не ачєштїа вєїнд, се апронїє кѣтрѣ Рѣжа кѣ вн топор дн тѣлѣ ші дї дѣ семне, кѣткѣ се афлѣачї. Рѣжа нѣ пієрде врємєа, чї еа топорєл, чє зѣчєа лѣпгѣ Трѣїлѣ ші дн ловєщє кѣ тѣкїа дн кап, ачєста сарє дн сѣс ші стрїгѣ „Рѣжа, чє фѣкѣшїтѣ?“ днтрѣчєєа се апронїє ші Пьтрѣ днгравѣ ші дї маї дѣ впа dїn дерѣпт атѣт де тарє, де Трѣїлѣ кадє морт ла пѣтѣлєт. — Крѣпчєнѣ фаптѣ тѣ ещї сѣ вѣршїтѣ! Амѣрѣцїлор аморєзаци акѣма вєдєдї чє адї фѣкѣт; внде вєдї сѣпєа де пѣтернїка тѣлѣ а дрєпѣцїї, акѣма се трєзєщє дн вої дѣхєл копѣтїмїрєї, карє се пѣтѣ дн грозава фрїкѣ, чє вѣ гонєщє прєтѣїндєнєа ші пѣлѣ дн адѣкєл пѣтѣлєлї.

Дѣпѣ чє Рѣжа ші Пьтрѣ оторѣрѣ не Трѣїлѣ, де лок се потолї днтрѣпшїї сєтєа дѣпѣ рєсѣвнєрє ші сїмцєл оменєск дї трасѣ ла трївєлєлєл копїцїїндєї, карє акѣма чєрє дєла дѣпшїї сєамѣ пєнтрѣ ачєаста нєомєнєаскѣ ші грозавѣ фаптѣ. Фрїтѣрїлє еї дарѣ ераѣ: о фрїкѣ пєдѣмєрїтѣ, карєа лє згѣдѣїа тот трѣпєл ші дї фѣкѣ се фѣгѣ дн вєчїна пѣдѣрє, внде се дїнєаѣ сїгѣрї де чєрчєтѣрї, чє шїїа кѣ вор сѣ зрємєзе. — Дѣпѣ чє се фѣкѣ сєара ші тїнєрїї нѣ се днтоарсєрѣ а касѣ, дн пѣрїнцїї лор се пѣскѣ о прєзїчєрє ковїтоарє, карєа кѣ атѣта крєщєа маї тарє, кѣ кѣт трєчєаѣ чєасврїлє ші мїнѣтєлє, фѣрѣ сѣ вїпѣ ачєщїа а касѣ. „Ачєста нѣ е лѣкрѣ вѣн“, зїсє таїкѣ-сѣѣ ші се лѣѣ кѣ дѣѣ слѣцї а кѣтєа не тїнєрї ші ажєпгѣнд ла холдєлє де кѣкѣрѣз авѣ чє вєдєа. Трѣїлѣ зѣчєа кѣ фадє ла пѣтѣлєт ші капєл лѣї

ера здровит де зчигана армъ, кареа зъчеа лънгъ дънсъл. Нъ ера даръ ничі о дп-доіалъ, кѣткъ ачеаста ар фі фапта Ръжеі ші а аморезълѣ еі Пѣтръ. Дрептачеа съ рѣдікъ гоанъ дѣпъ дъншіі prin тоате локъріме ші prin вечіна пѣдъре, тнде ші афлъ пе зчигаші кѣ арта крвѣтъ дп мѣ-пъ. Адъшіі фінд ла дерегъторіа локалъ мѣртѣрісіръ де лок фапта. Се фѣкѣ дп тоате пѣрціме фаітъ кѣткъ фрѣмоаса Ръ-жѣ ар фі зчигаша бѣрватълѣ съѣ, ші іа-тѣ де одатъ амерга мік ші mare кѣтръ четатеа Т. ка съ вадъ пе Ръжа ші пе Пѣтръ, пе каре дп адъчеаѣ аколо дптре пѣще ші савіі скоасе. Нъ мѣлт дѣпъ а-чеа се фѣкѣ черчетареа ші зчигашіі кѣ-поскъндъшіі віна фѣрѣ оскъндііі ла моарте.

Ера пе времеа чершелор кѣнд пѣ-серъ пе фрѣмоаса Ръжа ші пе аморезъл еі Пѣтръ дп каса де тѣнгѣре, кѣсъліе дп зік дп Бѣнат. Пѣтръ ера дпбѣркат дп кѣтеші аље, дпчінс кѣ шерпаріѣ рошѣ, фада лѣі ера пѣлітѣ ші посотѣрѣтѣ, ше-деа трас дп сіне ші тѣкѣт. Ръжа ера дп-вѣркатъ дп вешмѣнтѣ еі де рѣнд, дп кап авеа тѣлбент косѣт кѣ сѣртъ ші ла грѣмаз легатѣ о паптікъ неагръ, фада еі ера пѣлітѣ де дѣхоареа арестълѣі, даръ дпкъ фрѣмоасъ ші плѣкѣтѣ, дп окіі еі чеі фокошіі лъчеа дпведерат кѣіреа, пѣр-тареа еі ера дрѣгълашѣ, ворвеа кѣ тоці, каріі о черчетаѣ ші се тѣнгѣіа асѣпра мпңдеі славе, че аѣ адѣсо пѣпъ ла ачеа-стѣ скѣпѣтаре. А треіа зі, кѣнд се рѣдікъ алаіѣл стѣ дѣкѣ пѣпъ ла локъл де перѣа-ре, Ръжа кареа мѣлт іѣвѣа віада ші кареа пѣпъ ачі пѣдеждѣіа pardon пенѣрѣ тіне-редеме сале, въздѣнд кѣ пѣ е алт mod де скѣпаре, спѣне дѣховнікълѣі че о гѣтеа де

моарте, кѣткъ еа с'ар афла дп старе ві-пекзвѣнтатѣ ші ачеаста скапъ пенѣтръ а-кѣта віада Ръжеі, кѣчі леціме пѣ пѣде-псеск пѣвіновѣдіа, чі чер пѣтаі кап пен-тръ кап. Пѣтръ даръ фѣ скос сінгѣр ла локъл перѣрѣіі ші дѣпъ че черѣ дела тѣл-дімеа адѣпатѣ ертаре пенѣтръ крѣпчѣна са фаптѣ, ла кареа аѣ фост рѣпіт де патіма аморѣлѣі, шеде пе скапн ші гѣдеа дп рѣ-теазѣ капѣл. Ші аша ачест воінік, каре дп алте дппрежѣрѣрѣі ар фі фост чел маі сѣргѣітор ші вѣн ом, мѣрѣі дп флоареа тіпеределор спре а фі пілдѣ алтора. Ох! де ар фі пілда лѣі дпфіорѣтоаре!

Тікълоасъ Ръжо! акѣта веіі тѣ кѣт есте де дѣлче віада ші кавдіі адіі кѣмпѣра мпңте, че пѣціі сѣнт нічі спре о одіхпъ, дп mod дпшелѣторіѣ. Акѣта веіі тѣ крѣпчѣна та фаптѣ деспре акѣреіа зртѣрѣі пѣ кѣцѣтаі маі паінте, арѣціі кѣіңѣѣ ші жѣрѣі дпдрѣнтаре, те сѣпѣніі ла орі че пе-деапсѣ, че кѣпоціі а о фі мерітат кѣ дре-птѣл, пѣтаі віада сѣціі рѣтѣпъ, дпсѣ дп-зѣдар, сѣпѣцеле бѣрватълѣі тѣѣ стрігѣ рѣс-вѣнаре ші пѣціі ажѣтѣ нічі тіпередеме та-ле, нічі алеаса та фрѣтсецѣ, тѣ дпсѣшіі треѣѣ сѣ морі, сѣ морі prin аскѣціітѣл палош ал дрепѣцііі пѣртат де нефрікоаса тѣпъ а пѣсѣферітълѣі гѣде.

Кѣт спѣсѣ дѣховнікъл де се кѣвіне, кѣткъ Ръжа ар фі дп старе віпекзвѣнта-тѣ, де лок се фѣкѣ prin моаше ші до-кторі черчетаре, дпсѣ фінд кѣ ачецііа пѣ пѣтѣрѣ апріат доведіі дпгреонареа еі, де-регъторіа се възѣ сілітѣ а дптѣрѣзіа кѣ пѣerdeа еі, гѣндінд кѣткъ астѣеліѣ поа-те кѣ і с'ар да ші прілеж де скѣпаре, кѣчі тоці о жѣлеаѣ пенѣтръ фрѣтсеца ші тіпередеме еі. Дпсѣ дѣпъ че пѣпъ ла

кръчѣи пѣ се арѣтъ пѣчѣ зп семп маї де-
 парте де дпгреопаре, Рѣжа, кареа пѣмаї
 прѣч тоартеа еї пѣтеа дпнѣка зтвѣра зчѣ-
 сѣлѣї сѣѣ вѣрват, фѣ їарѣш пѣсѣ дп каса
 де тѣпгѣре шї дѣпѣ треї зїле скоасѣ ла
 локѣл перзѣрїї, знде дпайнте кѣ 6 лѣпї
 пѣкѣ капѣл аморезѣлѣї еї Пѣтрѣ. Рѣжа
 фѣкѣ ачеаста кѣлѣторїе, кѣ о статорнїчїе
 пѣвѣзѣтѣ ла соїѣл фѣрѣмос, дпвѣрѣкѣтпн-
 теа еї ера алѣѣ шї пѣрѣл аша трас сѣѣт
 тѣлѣнт, кѣт сѣ п'аїѣе гѣдѣа лпсѣѣ а'л
 рѣтеза. Кѣ зп глас вїѣ, дпсѣ плпн де тѣп-
 гѣре черѣ еа ертѣчїѣне дела тѣлдїмеа прї-
 вїтоаре, дпайнтеа кѣрїа се десвїновѣдѣа кѣ
 тпнѣа славѣ, орѣтѣ де фокѣл аморѣлѣї
 шї сїлїтѣ де пѣрїнцї а лѣа не ачела дѣ
 вѣрват, пѣптрѣ каре пѣ сїмѣдеа пѣчї о сїм-
 патїе. Nїмїнеа пѣ пѣтеа прївї ла дѣпса
 сѣ пѣ сїмѣтѣ чѣѣ маї маре копѣтїмїре,
 ѣа не тѣлцї vedeаї шї лѣкрѣтѣнд плѣп-
 гѣндѣї соартеа тїкѣлоасѣ. Рѣжа се дп-
 тоарсѣ акѣта кѣтрѣ преотѣл, каре о дп-
 тѣреа дп кредїнда кѣтрѣ Dѣмпеѣѣ шї
 сѣрѣтѣндѣї тѣна, шеѣѣ не фаталѣл скамп,
 де знде гѣдѣа де одатѣ дї деспѣрдї фѣр-
 мосѣл кап де трѣфашѣл трѣп; арѣтѣндѣ'л
 прївїторїлор. Лїмѣа мїшекѣндѣсѣ се ве-
 деа кѣ дпфѣрѣнтѣ шї акѣта не пѣрїнцї
 пѣптрѣ кѣ аѣ сѣѣшїат їнїта шї аѣ адѣсо
 ла перїчїѣне. Неаоа рошї де тѣлдїмеа
 сѣшѣелѣї, че кѣрѣеа дїп деспїкателе вїне
 шї се vedeа а дпнѣчѣї зтвѣра вѣрватѣлѣї
 сѣѣ, кареа череа недпчетат рѣсѣѣпаре.
 Шї аша се фѣкѣрѣ треї персоане алѣфелїѣ
 вѣне шї дпзѣстрате кѣ тѣлте фѣрѣмоасе
 дарѣрї сѣфлетѣщї шї трѣпѣщї жертѣва їѣвї-
 реї де славѣ шї а преѣѣдѣѣлѣї пѣрїнцї-
 лор, карїї пѣ кѣѣтаѣ ла сїмпатїа їнїмїлор,
 че есте шї трѣѣѣ сѣ фїе колѣтпна пѣклїн-

тїтѣ дп кѣсѣторїї, чї пѣмаї ла алте лѣ-
 кѣрѣрї дптѣтпмѣлѣтоаре, че аѣ пѣмаї прѣд
 дпкїпѣїт шї ла прївїреа маї де апроане
 пер, ка шї пѣлѣчїреа дп лѣтпна соарелѣї.
 Жѣлїдї дарѣ пѣрїнцїлор пѣгѣндїта воа-
 стрѣ фанѣтѣ.

Dr. Vasile.

Calendar пѣптрѣ попорѣл ромѣнѣск
 пе апѣл 1845. Іашїї дп Кантора фокїѣ
 сѣтѣщї.

Am zic ла алт лоб, кѣ ам сїмѣдї оареш-
 каре трѣѣїндѣ а фаче о реченсїе а кален-
 дарѣлѣї ачї дпсемпат. Ної прїп реченсїе
 дпдѣлѣѣѣт пѣмаї о редпшїраре прѣскѣр-
 татѣ а матерїїлор кѣпрїнсе дптр'о карте
 саѣ дптр'о фокїе перїодїкѣ ш. а., кѣ адаѣѣ-
 ре де зїеле обсерѣѣдїї каре кѣде речен-
 сентѣл кѣ ар авѣа лок, саѣ ел пѣ кѣде,
 дар аре патїтѣ де а кѣѣта прїчїнї . . . ; кѣ
 ачелеаш дпсѣ реченсїа тот пѣ се фаче крї-
 тїкѣ, пѣптрѣ-кѣ крїтїка е чеѣа маї тѣлт.
 Дар сѣ лѣсѣт дефїнїцїїле каре маї ла тоѣї
 ле сѣпѣт зѣрѣте. . . .

Calendar. De пѣтїї лѣгам тѣпїле
 ка сѣ пѣ маї дпѣѣт пе оамѣнї кѣ дефїнїцїї
 шї кѣ дерїѣѣдїї, пе ачї ерам сѣтїї їаѣ аер
 де катѣдрѣ, сѣ вѣ сїѣїѣ чѣеа че шїцїї кѣ
 тоѣїї, кѣ дп календар се кѣпрїнд' кѣте
 тоате дппѣрѣцїте, вѣрѣѣте шї дпкрѣчїте
 кѣ пѣгрѣ шї кѣ рошѣ пе 12 лѣпї дп сѣс-
 шї дп жос, кѣ дпайнтеа лѣпїлор шї дпдѣ-
 рѣнтѣл лор афлї шї алте адаосѣрїї маї тѣл-
 те саѣ маї пѣдїѣе дѣпѣ кѣт спекѣланцїї
 едїторї вор а лѣ пѣне прѣѣл маї маре саѣ
 маї мїк. Аша дпсѣ пѣ воїеск а дпсемпа
 пѣчї тѣкар атѣта, кѣ дп Еѣропа чїѣїлїзатѣ
 де о зѣчїѣе дѣѣѣ де анї дпкоаче Kalenda-

реле ши Алманачеле фортъ зи феліз де літературъ нъ пѣдин кѣмпнѣнітоаре ши се дитрек кѣ знеле фоі періодиче; пентрѣ-къ редакторіи ачелора се невоіеск а адеце ши а пѣвлика дитрѣнселе лѣкрѣрї кѣт се поате маі фолосітоаре ши плѣкѣте, дикѣт кѣ ачеастѣ тактїкѣ літерарѣ фѣкрѣрѣ ка ши ачеле глоате тарї, каре дн віадалор нъ се дндѣрѣ а да ванї не алтѣ карте де кѣт нѣмаї не календаре ши нѣ чїтеск нїтїк, декѣт нѣмаї знеорї дн календаре, сѣ фїе сіміте оарешкѣт а чїті кѣнд ши кѣнд кѣте чева фолосїторїѣ, не каре маї пайнте нѣл vedeа de нас. Чеї карїи п'адї воїт орї п'адї пѣтѣт кѣмпѣра календарѣ Іаншїенїлор дїн 1845 аскѣлтадї че фелїз де матерїи се афлѣ тіпѣрїте дн ачелаш.

Деспре чївілізаціе. Артїколѣл не плаче дитрег, дар дїкеїереа лѣ ши маї тѣлт. Дїн прїсосѣл чївілізаціеї статѣрїле лѣ пер. Да, еле нѣ пер, ши нїчі кѣ вор арѣта дѣштанїї пропѣшїрїї дн тоатѣ їсто. рїа оменїтеї прїсос де чївілізаціе; їар чеаа че свїт мантѣ де чївілізаціе аѣ трѣнїтїт ши аѣ сѣрмат статѣрї, п'аѣ фост нїчі декѣт чївілізаціе, чї варварїе дѣтѣрѣкатѣ дн вешнїпте мої. Чївілізаціа се разїтѣ не дрепта-те. Да, ши дакѣ нѣ, еа нѣ есте чївілізаціе, чї орї че алт, ла каре маї вїне їаї пѣтеа зїче скѣлчїетѣрѣ а фѣптѣрелор кѣвѣнтѣ-тоаре адѣпате дн соціетѣдї тарї (сате, ораше, четѣдї, статѣрї. . .).

Совїедкї ши Ромѣнїї. Тема есте: 18 ромѣнї молдовенї ла а. 1686 апѣрарѣ четатеа неамѣлѣлї чїпчї зїле асѣпра арматеї ши а артїлерїеї рецелѣї Полонїеї Іоан Совїескї. Фаптѣ фоарте мїнѣпнатѣ ши зна дїн челе тарї. Авкторѣл ачестеї їсторїсїрї

есте D. K. Негрѣддї. Сїнгѣр ачест нѣте кезѣшѣще де адеѣтѣр дн окїї ромѣнѣлѣї; дар че веї фаче ачелор тѣлдї стрѣнї, карї орї че фаптѣ страордїнарѣ ешїтѣ дела ромѣнїї о траг ла дндїалѣ, дакѣ нѣ о вом рѣзїма кѣ зи леціон де чїтадїї. —

Борсек. Се дескрїе кѣрѣл кѣрелор ши а нетречерїї ла апеле мїнерале дела Борсек дн Трансїлванїа. Авкторѣл D. B. Александрї е кѣпоскѣт ши де аїреа кѣ аре колоаре вїї дн кондеїѣл сѣѣ; чїне нѣмї крѣде чїтеаскѣ ши дескрїереа, теаргѣ ши ла Борсек, саѣ ши вїче-верса. Дар Домнѣле Александрї, сѣ нѣ те авдѣ арделенеле поа-стре зїкѣндѣле кѣ се дѣтѣракѣ фѣрѣ гѣст ши тотѣш сѣнт претенціоасе, ка сѣ нѣ те трагѣ ла врео жѣдекатѣ, кѣт ера сѣ не трагѣ не пої дн анїї трекѣдї атѣт але поа-стре кѣт ши молдаво-ромѣнеле Дв. пентрѣ прїчїнї кѣпоскѣте ла тодї. Дитр'ачеаа сѣ венїдї сѣлѣтошї ши дн анѣл ачеста.

Стефан чел таре дн тѣргѣл Баїа. Се дескрїе вїрвїнда лѣї Стефан асѣпра рецелѣї Матеїѣ Корвїн ла а. 1467 рѣзїматѣ кѣ чїтате їсторїче тарї, дикѣт нѣ е молдован — афарѣ де жїданї — каре сѣ нѣ чїтїаскѣ кѣ дїкордѣчѣне ачест артїкол. Дн сѣ портретѣл лїтографїт нѣ крѣдем сѣ семене кѣ орїціналѣл орїціналѣлї.

Бѣрвадї, фемеї ши аморезї. Нѣ авѣїз тїпн а чїті ачест артїкол скос дѣпѣ Балзак, чїтїаскѣл фемеїле, ка сѣ кѣпоаскѣ, че вїне ши че рѣѣ ле кѣпоск бѣрвадїї а-стѣзї — кам ка ши дн веакѣл лѣї Плѣтарх; се vede кѣ еле аѣ рѣмас тот фемеї, дн-кїсе дн цїнекеѣ ши дн харем ка ши лїбере дн Парїс ши дн Бѣкѣрещї, дн Мілано ши дн Іашї. (Вор зрма.)